

Vergaderjaar 1984–1985

18 664

Nadere wijziging van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Werkloosheidswet en de Wet werkloosheidsvoorziening en enige daarmee verband houdende wetten (verlaging van uitkeringspercentages)

B

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

Aan de Koningin

's-Gravenhage, 11 oktober 1984

Bij Kabinetsmissive van 14 september 1984, no. 52, heeft Uwe Majesteit, op voordracht van de Staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, L. de Graaf, bij de Raad van State ter overweging aanhangig gemaakt een voorstel van wet met memorie van toelichting, houdende nadere wijziging van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering, de Werkloosheidswet en de Wet Werkloosheidsvoorziening en enige daarmee verband houdende wetten (verlaging van uitkeringspercentages).

1. De in artikel 45 van de Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (W.A.O.) vervatte anticumulatiegrens bij samenloop van een W.A.O.-uitkering met inkomsten uit arbeid is tot nu toe gesteld op: 90% van 100/107,5 maal het dagloon. Voorgesteld wordt dit percentage tot 80% te verlagen. Volgens de toelichting ligt deze verlaging in de rede, omdat ook de uitkeringspercentages worden verlaagd (bladzijden 9 en 13). Bovendien vormt naar het oordeel van het kabinet de als gevolg van deze verlaging resterende – overigens ook thans bestaande – mogelijkheid om 10% van het dagloon bij te verdienen, een voldoende stimulans tot deelname aan het arbeidsproces (bladzijde 13).

De Raad van State merkt op dat in de memorie van toelichting bij de wet van 29 december 1982 (Stb. 748),

houdende de vigerende regeling (Kamerstukken II, 1982/83, 17 675, nr. 3, bladzijde 13), voor de keuze van een percentage van 90% drie redenen zijn aangevoerd, te weten:

a. de bestaande praktijk (onder meer bij artikel 44 W.A.O. en bij – het vervallen – artikel 46 W.A.O.);

b. een anticumulatiegrens van 90% leek het juiste midden te vormen tussen 80% (ingeval van volledige uitkering) en 100% (bij volledige hervatting in de passende functie);

c. de toen nog geldende toepassingspraktijk, die tot een feitelijke anticumulatiegrens van 100% leidde, beruiste op richtlijnen van de Federatie van Bedrijfsverenigingen en vond zijn grond niet in de wet, waarbij werd aangetekend dat de betrokken groep een minderheid vormde in het geheel van hen, bij wie samenloop van inkomsten uit arbeid in welke vorm dan ook met uitkering optreedt.

Allereerst zij vermeld dat 'de in de toelichting bij het voorliggende ontwerp (bladzijde 9) vermelde reden voor de destijds gemaakte keuze van 90%, namelijk dat de mogelijkheid om 10% bij te verdienen een voldoende stimulans voor deelneming aan het arbeidsproces inhield, niet in de bovenbedoelde memorie van toelichting is terug te vinden.

Gelet op het vermelde onder b, ligt het naar 's Raads mening veeleer in de rede om ook nu het midden te

nemen tussen 70% (bij volledige uitkering) en 100% (bij volledige werken), zijnde: 85%. Een verdere verlaging van de anticumulatiegrens zou bovendien een ongunstige invloed kunnen hebben op de bereidheid van gehandicapten om arbeid te zoeken.

2. Ter zake van de invoering van de vigerende regeling werd in de memorie van toelichting op de Wet van 1982 (Stb. 748) op bladzijde 14 vermeld dat bij ministeriële regeling voor de lopende gevallen een afbouwregeling zou worden getroffen voor de terugval in inkomsten als gevolg van de wetswijziging. Een en ander is geschied bij besluit van 20 januari 1983, Stcrt. 21. Naar de mening van het college is er alle aanleiding ook thans in een overgangsregeling voor lopende gevallen te voorzien, nu er tegelijk een verlaging van de uitkering zelf plaats vindt.

3. Het college bepleit bij het overzicht van de inkomenseffecten in de toelichting (bladzijde 12, tabel 8.1) ook de gevolgen van de toepassing van de inflatiecorrectie voor 100% en van de verlenging van de tijdelijke tariefmaatregel te verwerken, dan wel mede te delen waarom deze factoren niet van voldoende relevantie worden geacht om in de tabel te worden verwerkt.

In dezelfde tabel is mede opgenomen de positieve koopkrachtmutatie ten gevolge van de fiscale maatregelen. Naar het voorkomt wordt hierbij in het bijzonder gedacht aan de «derde fase tweeverdieners», welke maatregel onder meer een verschuiving van de belastingdruk te weegbrengt tussen «alleenverdieners» en «tweeverdieners»; een verschuiving ten gunste van eerstvermelde en ten nadele van laatstvermelde groep. Het verdient aanbeveling deze differentiatie in de tabel tot uitdrukking te brengen. In elk geval is het wenselijk dat in de toelichting niet de indruk wordt gewekt dat de positieve invloed van de fiscale maatregelen op de koopkrachtontwikkeling in 1985 een algemene werking heeft.

4. Artikel II, onderdeel B.

Terwijl bij de thans geldende regeling voor de bedrijfsverenigingen de mogelijkheid is opengelaten om het wachtgeld op een hoger percentage dan 80 vast te stellen, wordt thans voorgesteld het verlaagde percentage van 70 tevens als maximum te laten gelden. In de toelichting wordt in dit verband aangevoerd dat tot heden nimmer een hoger percentage dan het in de wet genoemde is vastgesteld. Dit moge zo zijn, het is de vraag of de behoefte tot het vaststellen van een hoger percentage niet zal opkomen doordat het algemene uitkeringsniveau wordt verlaagd. Men kan zich voorstellen dat onder deze omstandigheden de wenselijkheid wordt gevoeld van een korte overbruggingsperiode. De uitkeringsduur van de wachtgeldverzekering is overigens kort (het wettelijke minimum bedraagt immers 40 dagen). Gelet op een en ander komt het de Raad voor dat er geen voldoende grond is voor de voorgestelde beperking van de vrijheid voor de bedrijfsverenigingen.

5. In de toelichting (bladzijde 15) staat vermeld dat de in de artikelen 30a en 30c van de W.W.V. genoemde percentages als gevolg van de voorgenomen verlaging van de uitkeringspercentages dienen te worden verlaagd met 10%. Opgemerkt zij dat het uitkeringspercentage van de W.W.V. met 5% wordt verlaagd (artikel III, onderdeel B) en niet met 10% zoals bij de W.W. Het college dringt er dan ook op aan dat de in de artikelen 30a en 30c van de W.W.V. genoemde percentages niet met meer dan 5% worden verlaagd. Op deze wijze blijft de juiste verhouding met de W.W. toch ook intact. Overigens zij

er nog op gewezen dat – in tegenstelling tot hetgeen in de toelichting wordt gesteld – niet bij alle in bovengenoemde artikelen vermelde percentages een verlaging van 10% plaatsvindt: in het voorgestelde artikel 30c, derde lid, komt – terecht – een verlaging van 5% voor. Het verdient in elk geval aanbeveling dat de toelichting op dit punt op de wettekst wordt afgestemd.

Artikel V

6. Volgens de toelichting (bladzijde 16) worden in de twee bedoelde rijksgroepsregelingen de uitkeringspercentages met een evenredig deel van 10% verlaagd. Gezien de voorgestelde wijziging in artikel V betreft het hier echter een verlaging van 9% op het uitkeringspercentage van 75% alsook op het uitkeringspercentage van 70%. Het is het college niet duidelijk welke berekeningsmethode bij de beoogde evenredigheid is gehanteerd.

7. Als gevolg van de voorgestelde wijziging in artikel V zal bij de twee rijksgroepsregelingen het uitkeringspercentage voor een man met zijn minderjarige kinderen of een vrouw met haar minderjarige kinderen 66% bedragen van het vastgestelde inkomen en dat voor een alleenstaande 61% van het inkomen. Als minimumbedrag voor dit inkomen geldt op grond van de artikelen 4 van deze rijksgroepsregelingen het wettelijke minimumloon. Blijkens het algemeen gedeelte van de toelichting (bladzijde 8, zie ook bladzijde 4) acht het kabinet een verlaging van het uitkeringspercentage beneden een niveau van bruto 70% van het minimumloon ongewenst, omdat dat er toe zou leiden dat de loondervingsuitkering voor een voltijdwerker beneden het voor een alleenstaande relevante sociaal minimum daalt en aldus een aanvullend beroep op de bijstand noodzakelijk maakt. Voorts wordt naar aanleiding van het standpunt van een deel van de Sociaal-Economische Raad gesteld (bladzijde 8) dat een verlaging van de sociale minima (bijvoorbeeld tot 60% van het minimumloon voor een alleenstaande) het kabinet niet voor ogen staat.

Naar 's Raads mening verdient het aanbeveling het voorgestelde artikel zo te wijzigen dat de genoemde ongewenste gevolgen niet intreden.

8. Voor enkele redactionele kanttekeningen moge het college verwijzen naar de bij het advies behorende bijlage.

De Raad van State geeft U in overweging het voorstel van wet te zenden aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal, nadat met het vorenstaande rekening zal zijn gehouden.

De Vice-President
van de Raad van State,
W. Scholten

Redactionele kanttekening, behorende bij het advies no. W12.84.0530/21.4.42 van de Raad van State van 12 oktober 1984

- In het intitulé ware «besluit» te vervangen door: wet.
- Op bladzijde 16 van de toelichting (derde regel van boven) ware «1 januari 1985» te vervangen door: 1 juli 1985.